

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЛУЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

МУСТОБУДУВАННЯ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої світи освітньої програми
«Архітектура та містобудування»
галузі знань 19 Архітектура та будівництво
спеціальності 191 Архітектура та містобудування
денної форми навчання

Луцьк – 2025

УДК 7.03

Голова вченої ради факультету архітектури, будівництва та дизайну
_____ О. АНДРІЙЧУК

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій ЛНТУ
Директор бібліотеки _____ Н. ПОЛЩУК

Рекомендовано до видання вченою радою факультету архітектури, будівництва та
дизайну ЛНТУ,
протокол № _____ від « _____ » _____ 2025 року.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ, протокол
№ _____ від « _____ » _____ 2025 року.
Завідувач кафедри АД _____ О. ПАСІЧНИК

Укладач: _____ О. Балан, асистент кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ.

Рецензент: _____ О.Пасічник, кандидат архітектури, доцент кафедри
архітектури та дизайну ЛНТУ.

Відповідальний за випуск: _____ О.ПАСІЧНИК, завідувач кафедри архітектури
та дизайну ЛНТУ.

Містобудування та територіальне планування [Текст]: методичні вказівки до
виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти галузь знань - 19 «Архітектура і будівництво» спеціальність – 191
«Архітектура та містобудування» освітня програма – «Архітектура та
містобудування» / уклад. О. Балан - Луцьк: ЛНТУ, 2025 – 16 с.

Видання складено згідно з робочою програмою навчальної дисципліни, містить
перелік основні вимоги до самостійної роботи. Призначене для студентів
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»

© О.БАЛАН 2025

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІСТОБУДУВАННЯ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ»
Опис дисципліни «Містобудування та територіальне планування»**

Дисципліна «Основи містобудування»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань (шифр, найменування) – 19 «Архітектура та будівництво»	Статус дисципліни обов'язкова складова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів: 4	Спеціальність (шифр, найменування) – 191 «Архітектура та містобудування»	Рік підготовки: <i>Денна – 3-й</i> Семестр: <i>Денна – 6-й</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 45 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 75 год.</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 5		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Містобудування та територіальне планування».

2.1. Мета вивчення дисципліни- сформувати у студентів здатність до створення повноцінного життєвого середовища для праці, побуту та відпочинку населення при забезпеченні охорони навколишнього середовища і культурної спадщини міських та сільських поселень.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Опанування прийомів містобудівного проектування, що забезпечують соціально-економічну відповідність і функціональне та архітектурно-композиційне погодження в розміщенні та загальній забудові населених пунктів, їх окремих районів, частин, будівель, споруд та елементів впорядкування.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук

Загальні компетентності

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

Фахові компетентності спеціальності

СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування

СК04. Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд, створення безбар'єрного архітектурно-містобудівного середовища.

СК05. Здатність до аналізу і оцінювання природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проєктування

СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проєктуванні

СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проєктування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів

СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проєктування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК09. Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів.

СК10. Здатність до участі в підготовці архітектурно-планувальних завдань на проєктування, в організації розробки архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних проєктів.

СК11. Здатність до ефективної роботи в колективі, а також до співпраці з клієнтами, постачальниками, іншими партнерами та громадськістю при розробленні, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проєктів.

СК12. Усвідомлення особливостей використання різних типів конструктивних та інженерних систем і мереж, їх розрахунків в архітектурно-містобудівному проєктуванні.

СК13. Здатність до розробки архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних і енергозберігаючих, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності, інклюзивності.

СК14. Усвідомлення особливостей застосування сучасних будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, а також технологій при створенні об'єктів містобудування, архітектури та будівництва

СК15. Здатність до здійснення комп'ютерного моделювання, візуалізації, макетування і підготовки наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних проєктів

СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проєктування

СК17. Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач

СК20. Здатність застосовувати теоретичні основи ландшафтної архітектури для розв'язання складних спеціалізованих задач

СК21. Враховувати особливості регіональних і місцевих передумов архітектурної діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Пререквізити дисципліни:

- Історія архітектури та мистецтва;
- Типологія будівель і споруд;
- Архітектурне проєктування одностороннього житлового будинку (разом з КП);
- Архітектурне проєктування багатопверхових житлових будівель (разом з КП);
- Ландшафтна архітектура та благоустрій території.

2.5. Результати навчання.

Програмними результатами навчання є:

ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.

ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.

ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень.

ПР07. Застосовувати програмні засоби, ІТ-технології та інтернет-ресурси для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування.

ПР09. Розробляти проєкти, здійснювати передпроєктний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.

ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні

ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища.

ПР14. Обирати раціональні архітектурні рішення на основі аналізу ефективності конструктивних, інженерно-технічних систем, будівельних матеріалів і виробів, декоративно-оздоблювальних матеріалів.

ПР15. Забезпечувати дотримання санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, економічних, безпекових нормативних вимог в архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонуваніх рішень у сфері містобудування та архітектури.

ПР18. Знати особливості участі в архітектурно-містобудівному конкурсному проектуванні.

ПР19. Організувати презентації та обговорення проєктів архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища

ПР20. Враховувати особливості регіональних і місцевих природних, економічних, екологічних, соціальних та інших умов прийняття та реалізації містобудівних та архітектурних рішень.

Після завершення вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- історію розвитку містобудування в світовому контексті;
- проблеми формування генеральних планів та напрямки їх вирішення;
- нормативні акти в сфері містобудування;
- аспекти планування районів міст;
- техніко-економічні показники містобудування;
- засади формування вулично-магістрального та природного каркасу міста;
- заходи охорони навколишнього середовища;
- засади вертикального та горизонтального планування міських та сільських поселень.

вміти:

- оцінювати природні умови та ефективність містобудівних рішень;
- розпланувати міські райони/квартали різного призначення;
- розраховувати площі міських територій/зон відповідно до чисельності та потреб населення;
- здійснювати розробку генеральних планів із врахуванням історичних зон;
- визначати місце та завдання системи обслуговування
- здійснювати комплексну функціонально-містобудівну оцінку територій;

- формувати міських ландшафт та містобудівну композицію.

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Основні положення містобудівної діяльності

Тема 1. Основні завдання сучасного містобудування

Понятійний апарат. Завдання містобудівної діяльності. Ознаки урбанізації. Урбанізація в умовах ринкової економіки. Архітектурна конструкція та її вплив на формування містобудівної композиції. Культурна функція міста.

Тема 2. Історичні аспекти процесів урбанізації

Еволюція міських поселень. Формування історичних стилів в архітектурі та їхня роль у містобудуванні. Види розпланування давніх міст. Реконструкція та перепланування великих міст світу у XIX ст. Районне планування. «Лінійне місто». Міста-сади початку XX ст. Розвиток містобудування в Україні. Розвиток транспортної інфраструктури у повоєнні роки XX ст. Планування «нових» міст. «Паралельні» міста. Концепції розвитку ідеальних міст XX ст.

Тема 3. Охорона спадщини та природного середовища

Законодавча та нормативна база охорони територій. Проблеми експлуатації, модернізації, утримання міських та сільських територій. Поняття природно-заповідного фонду. Історичний краєвид та його роль у містобудуванні. Функціонально-планувальні заходи з охорони навколишнього середовища.

Змістовий модуль 2. Принципи планувальної організації містобудівних систем

Тема 4. Сучасні види і системи розселення

Розселення. Види і форми розселення. Поняття «місто». Критерії визначення міста. Агломерації. Сільське розселення. Види і завдання районного планування. Генеральний план. Типологізація міст. Функціонально-планувальна структура міста. Архітектурно-просторова композиція міст. Транспортно-інженерна інфраструктура міста.

Тема 5. Планувальна структура сільбищної території міст

Житлова забудова та її роль у формуванні міського середовища. Види житлових міських просторів. Райони. Квартали. Мікрорайони. Малоповерхова забудова. Житлова забудова середньої поверховості. Багатоповерхова забудова. Мегаструктури. Озеленення і облаштування території. Транспортна і пішохідна мережа. Гаражі і автостоянки. Композиційне вирішення житлової забудови. Техніко-економічні показники житлової забудови. Санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги житлових зон.

Тема 6. Промислові території міста

Промисловий район. Промисловий вузол. Містобудівні вимоги до розміщення промислових та складських зон. Принципи зонування промислової зони. Складські зони. Зона зовнішнього транспорту. Приміська зона. Території відпочинку. Лісопарковий пояс. Транспортне обслуговування. Зовнішній пояс. Кладовища. Сміттєзвалища.

Тема 7. Міська інфраструктура

Вулично-транспортна мережа. Транспортні вузли: класифікація, роль в містобудівній структурі. Класифікація вулиць та доріг. Магістралі безперервного руху. Принципи формування транспортного каркасу міста. Аспекти формування пішохідних шляхів. Прибережні зони та природні вододіли. Принципи організації благоустрою міських набережних. Мости, естакади, електромережі. Інженерні комунікації та система обслуговування.

Змістовий модуль 3. Стратегічне планування міських територій

Тема 8. Процес стратегічного планування розвитку територій

Загальна стратегія розвитку міста. Соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування. Планування розвитку галузей гуманітарної сфери. Резервні території розвитку міста. Розрахунки території населеного пункту, сельбищної, виробничої, санітарно-захисної, комунально-складської зон. Баланс території населеного пункту.

Тема 9. Система громадських центрів

Мережа громадських центрів. Загальноміський центр. Структуризація центру. Багатофункціональні центри. Спеціалізовані міські центри. Розміщення центрів громадського обслуговування. Функціонально-містобудівна та композиційна оцінка міських територій. Соціально-демографічна оцінка.

Тема 10. Ландшафтно-рекреаційні території.

Структурні елементи території комплексної зеленої зони міста. Озеленення території загального призначення, обмеженого користування та спеціального призначення. Класифікація зелених насаджень.

Тема 11. Охорона навколишнього середовища.

Вплив урбанізації на стан довкілля. Особливості екологічного стану міст України. Екологічні аспекти містобудування. Раціональне природокористування і охорона навколишнього середовища. Захист від шуму, вібрації, електричних і магнітних полів, випромінювання і опромінювання.

Тема 12. Містобудівна документація

Передпроектні дослідження. Види містобудівної документації. Склад і порядок розроблення і затвердження проектною документації в схемах і проектах районного планування, генеральних планів окремих населених пунктів. Правила забудови і реалізації проектів в природі.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Містобудування та територіальне планування»**

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи	
<i>Змістовий модуль 1. Основні положення містобудівної діяльності</i>						
Тема 1. Основні завдання сучасного містобудування	2	2	6	-	МО ₇ МО ₉	Модульна контрольна робота
Тема 2. Історичні аспекти процесів урбанізації	4	3	6	-	МО ₇ МО ₉	
Тема 3. Охорона спадщини та природного середовища	4	4	6	2	МО ₇ МО ₉	
<i>Змістовий модуль 2. Принципи планувальної організації містобудівних систем</i>						
Тема 4. Сучасні види і системи розселення	2	4	6	-	МО ₇ МО ₉	
Тема 5. Планувальна структура сельбищної території міст	4	4	6		МО ₇ МО ₉	
Тема 6. Промислові території міста	2	4	6		МО ₇ МО ₉	
Тема 7. Міська інфраструктура	2	4	6		МО ₇ МО ₉	
<i>Змістовий модуль 3. Стратегічне планування міських територій</i>						
Тема 8. Процес стратегічного планування розвитку територій	2	4	7		МО ₇ МО ₉	Модульна контрольна робота
Тема 9. Система громадських центрів	2	4	7		МО ₇ МО ₉	
Тема 10. Ландшафтно-рекреаційні території.	2	4	6		МО ₇ МО ₉	
Тема 11. Охорона навколишнього середовища.	2	4	6		МО ₇ МО ₉	
Тема 12. Містобудівна документація	2	4	7		МО ₇ МО ₉	
Разом за семестр	30	45	75			

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття № 1 (2 год.)

Тема. Основні завдання сучасного містобудування

Мета: вивчити засади й принципи сучасного містобудування та особливості композиційної побудови міста .

Питання для обговорення:

1. Значення містобудування та його теорії в умовах вільного ринку.
2. Основні завдання містобудування.
3. Ознаки урбанізації.
4. Роль архітектора в процесі розвитку міст.
5. Містобудівна композиція: особливості, підходи.
6. Культура міста.
7. Функції сучасного міста.

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичні заняття № 2-3 (3 год.)

Тема. Історичні аспекти процесів урбанізації

Мета: виявити етапи розвитку та змін у містотвірних процесах Європи.

Питання для обговорення:

1. Планувальні прийоми будівництва античних міст.
2. Середньовічне місто, його планувальна структура та благоустрій вулиць.
3. «Ідеальне місто» епохи Відродження.
4. Взаємозв'язок промислового перевороту та містобудівної діяльності.
5. План «Османа» щодо регуляризації Парижу.
6. Ідеї розвитку міст на рубежі XIX – XX ст.
7. Транспортна криза та проблема її рішення.
8. «Паралельне місто»: пошук ідей.

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичні заняття № 3-5 (4 год.)

Тема. Охорона спадщини та природного середовища.

Мета: вивчити нормативну документацію в сфері охорони пам'яток та ландшафтів, оволодіти знаннями щодо містотвірної діяльності у заповідних зонах.

Питання для обговорення:

1. Історичне середовище та його роль в процесах розвитку міста.
2. Засади охорони пам'яток та заповідних зон.
3. Законодавство у сфері охорони культурної спадщини.
4. Засади збереження історичних поселень в сучасних умовах.
5. Регулювання забудови об'єктів культурної спадщини.

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичні заняття № 6-7 (4 год.)

Тема. Сучасні види і системи розселення

Мета: вивчити класифікацію поселень, види розселення в Україні та світі.

Питання для обговорення:

1. Сучасні види розселення та районного планування.
2. Основна мета районного планування.
3. «Генеральний план» міста і його складові.
4. Класифікація населених пунктів України.
5. Структура міста та його функції.
6. Вертикальне планування території.
7. Функції міського і сільського поселення.
8. Стадії розробки генеральних планів.
9. Функціональні зони міста

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичне заняття № 8-9 (4 год.)

Тема. Планувальна структура сельбищної території міст

Мета: вивчити особливості формування структури територій житлової забудови.

Питання для обговорення:

1. Принципи формування сельбищної території міста.
2. Структурні елементи сельбищної території міста.
3. Функціональне зонування мікрорайону.
4. Містобудівна композиція та її роль у формуванні мікрорайонів, кварталів, вулиць.
5. Види житлової забудови міста.
6. Доцільне використання територій житлових кварталів.
7. Системи озеленення.
8. Пам'ятки житлової архітектури та їхня роль у розвитку міста.

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичне заняття № 10-11 (4 год.)

Тема. Промислові території міста

Мета: накопичення знань щодо формування та зонування промислових територій в структурі міста.

Питання для обговорення:

1. Вимоги щодо розташування промислових зон в структурі міста.
2. Промисловий вузол.
3. Функціональна схема промислових територій.
4. Планувальна структура складського комплексу.
5. Зона зовнішнього транспорту.
6. Функції та особливості розташування зовнішнього транспорту.
7. Приміська зона.
8. Території відпочинку.
9. Лісопарковий пояс.
10. Кладовища.

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичне заняття № 12-13 (4 год.)

Тема. Міська інфраструктура

Мета: виявити, структурувати і проаналізувати аспекти формування інфраструктури міста.

Питання для обговорення:

1. Вулично-транспортна мережа.
2. Класифікація транспортних вузлів.
3. Класифікація вулиць та доріг.
4. Пішохідна мережа в місті.
5. Повітряний транспорт. Особливості розміщення, вимоги, класифікація аеропортів; елементи аеропорту.
6. Морські та річкові порти, їх елементи та класифікація, розміщення та вплив на планування міста, санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення.
7. Прибережні зони та природні вододіли.
8. Інженерні комунікації та система обслуговування.
9. Поверхневий водостік.
11. Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичне заняття № 14-15 (4 год.)

Тема. Процес стратегічного планування розвитку територій

Мета: виявити і проаналізувати основні завдання та етапи стратегічного планування.

Питання для обговорення:

1. Групи техніко-економічних показників.
2. Вертикальне планування території.
 1. «Червона лінія» і лінія забудови.
 2. Інсоляція міських територій.
 3. Принципи розташування будівель залежно від рельєфу.
 4. Благоустрій території житлового кварталу.
 5. Роль зелених насаджень в місті.
 6. Світло в місті.
 7. Роль малих архітектурних форм у створенні комфортного середовища.

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичне заняття № 16-17 (4 год.)

Тема. Система громадських центрів

Мета: виявити і проаналізувати особливості формування громадських центрів та просторів.

Питання для обговорення:

1. Система культурно-побутового обслуговування міста.
2. Містобудівна організація громадських просторів.
3. Система громадських центрів.
4. Види громадських центрів за плануванням.
5. Види центрів за призначенням.
6. Ступінчаста система обслуговування.
7. Спеціалізовані громадські центри.

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичне заняття № 18-19 (4 год.)

Ландшафтно-рекреаційні території.

1. Структурні елементи території комплексної зеленої зони міста.
2. Озеленення території загального призначення, обмеженого користування та спеціального призначення.
3. Класифікація зелених насаджень.

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичне заняття № 20-21 (4 год.)

Охорона навколишнього середовища.

1. Вплив урбанізації на стан довкілля.
2. Особливості екологічного стану міст України.
3. Екологічні аспекти містобудування.
4. Раціональне природокористування і охорона навколишнього середовища.
5. Захист від шуму, вібрації, електричних і магнітних полів, випромінювання і опромінювання.

Література: 1, 2, 3,4, 5

Практичне заняття № 22 (3 год.)

Тема. Містобудівна документація

Мета: оволодіти нормативною базою проектування міста його структурних частин.

Питання для обговорення:

1. Техніко-економічні показники. Групи ТЕП.
2. Баланс територій.
3. Передпроектні дослідження.
4. Види містобудівної документації.
5. Склад і порядок розроблення і затвердження проектної документації в схемах і проектах районного планування, генеральних планів окремих населених пунктів.
6. Правила забудови і реалізації проектів в натурі.

Література: 1, 2, 3,4, 5

7. Графічна робота

Завдання з дисципліни «Містобудування та територіальне планування»: Розробка проекту планування території житлового кварталу із прив'язкою до території міста Луцька. В проекті необхідно передбачити благоустрій та інфраструктурне забезпечення території, організувати паркінг, освітлення та місця відпочинку.

8. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1	Основні завдання сучасного містобудування	6
2	Історичні аспекти процесів урбанізації	6
3	Охорона спадщини та природного середовища	6
4	Сучасні види і системи розселення	6
5	Планувальна структура сельбищної території міст	6
6	Промислові території міста	6
7	Міська інфраструктура	6
8	Процес стратегічного планування розвитку територій	7
9	Система громадських центрів	7
10	Ландшафтно-рекреаційні території.	6
11	Охорона навколишнього середовища	6
12	Містобудівна документація	7
Разом:		75

9. Екзаменаційні питання

Екзамен усний. Екзаменаційні білети складаються із трьох питань, котрі спрямовані на визначення знань студентів за різними темами.

Перелік питань:

1. Основні завдання містобудування.
10. Складові містобудування.
11. Основні ознаки «урбанізації».
12. Промисловий переворот на розвиток містобудування Європи?
13. Проблема транспортної кризи 40-вих років ХХ ст. та пропозиція її вирішення Г. Тріпом.
14. Концепції розвитку міст у ХХ ст.
15. Основна мета районного планування.
16. Види районного планування.
17. Функції міського і сільського поселення.
18. «Генеральний план» та його основні складові.
19. Стадії розробки генеральних планів.
20. Функціональні зони міста.
21. Транспортна інфраструктура міста.
22. «Червона лінія» і лінія забудови.
23. Класифікація вулиць і доріг в Україні за категорією.
24. Вертикальне планування територій. Які завдання воно виконує?
25. Принципи розташування будівель залежно від рельєфу.
26. Благоустрій території житлового кварталу.
27. Роль зелених насаджень в місті.
28. Роль малих архітектурних форм у створенні комфортного міського середовища.
29. Історична спадщина та принципи її збереження й розвитку в міському середовищі.
30. Екологічні аспекти містобудування.
31. Інсоляція міста.
32. Санітарне очищення.
33. Захист від шуму.
34. Пішохідний рух як засіб формування громадських центрів.
35. Система громадських центрів.
36. Зони відпочинку.
37. Благоустрій рекреаційних зон.

38. Особливості формування світлового середовища міста.

8. Методи навчання та оцінювання

Методи навчання:

МН₂ – практичний метод (лабораторні заняття);

МН₃ – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН₄ – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН₅ – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);

МН₆ – самостійна робота;

МН₇ – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання:

МО₁ – екзамен;

МО₄ – тестування;

МО₅ – командні проєкти;

МО₇ – презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

МО₉ – захист практичних робіт.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Загальні критерії оцінювання знань наведені у розділі 6 положення «Про організацію освітнього процесу в Луцькому національному технічному університеті» № 839 (<https://drive.google.com/file/d/10Xfr5KdkM6pbTTBrKSxXJPV-PY3BR4jH/view>).

Поточний контроль передбачає виконання здобувачем розроблених до конкретної теми завдань та їх оцінювання (МО₇; МО₉). Поточний контроль також включає інші методи оцінювання (МО₅), які узгоджуються викладачем та здобувачем щодо обраної тематики. Виконання завдань за кожною темою оцінюється за 100-бальною шкалою.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Містобудування та територіальне планування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

	Поточний контроль*	Модульний контроль *			Підсумковий семестровий контроль <i>Екзамен</i>	Підсумкова семестрова оцінка
	Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3			
Ваговий коефіцієнт, %	20%	20%	20%	40%	100%	
Максимальна кількість балів (за 100 бальною шкалою)	100	100	100	100	100	

* види контрольних заходів передбачені п.6.2. Положення №839 про організацію освітнього процесу в Луцькому національному технічному університеті від 29.06.2024 року

Ліквідація заборгованостей щодо поточних контрольних заходів може здійснюватися впродовж усього періоду вивчення навчальної дисципліни (освітньої компоненти) у семестрі.

Модульний контроль передбачає проміжне оцінювання якості засвоєння здобувачем освіти теоретичного і практичного матеріалу, винесеного на цей контрольний захід (оцінюється в балах, максимальний - 100 балів).

Модульний контроль проводиться у терміни, узгоджені із затвердженим графіком освітнього процесу. МК здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання (тестування (в тому числі у системі дистанційного навчання Moodle)). Модульний контроль передбачає проведення 2 контрольних заходів: виконання тестових завдань за темами змістових модулів освітнього компонента.

Шкала оцінювання:

<i>За шкалою Луцького НТУ</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань:

«A» – Здобувач вищої освіти вільно володіє програмним обсягом матеріалу, виявляє і демонструє особисті творчі здібності, вміє самостійно здобувати нові знання, демонструє ґрунтовні знання, вміння та практичні навички; без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, вміє використовувати методи наукового обґрунтування власних рішень, самостійно розкриває власні обдарування й нахили.

«B» – Здобувач вищої освіти вільно володіє програмним обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, вміє обґрунтувати та аргументувати свою думку.

«C» – Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому, самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати окремі аргументи для підтвердження думок.

«D» – Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, демонструє знання і розуміння основних положень з допомогою викладача, може поверхнево відтворювати і аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

«E» – Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.

«FX» – Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

«F» – Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії оцінки тестових завдань:

90-100 балів отримує здобувач освіти, який вирішив більше, чим 90% із запропонованого набору тестових завдань;

85-89 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 85-89% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

75-84 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 75-84% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

65-74 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 65-74% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

60-64 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 60-64% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

35-59 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 35-59% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

0-34 балів отримує здобувач освіти, який вирішив менше, ніж 34% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми (тем)
1.	Мультимедійний проєктор, комп'ютер, програмне забезпечення Microsoft PowerPoint, Internet.	1-12
2.	Комп'ютер чи планшет, програмне забезпечення. Обов'язкова наявність Internet.	1-12
3.	Програми та додатки з безкоштовним доступом: ZOOM	1-12
4.	Платформа дистанційного навчання Moodle	1-12

13. Рекомендована література

1. Петришин Г.П., Посацький Б.С., Ідак Ю.В. та ін. Містобудівне проектування. Ч.1. Місто як об'єкт проектування. Навч. посібник. Львів, 2021. 310.с.

2. Петришин Г.П., Посацький Б.С., Ідак Ю.В. та ін. Містобудівне проектування. Ч.ІІ. Проектування структурних об'єктів . Навч. посібник. Львів, 2021. 313.с.

3. Тімохін В.О. Архітектура містобудівного розвитку. 7 книг з теорії містобудування. Київ, 2008. 629 с., іл.

4. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Планування територій: навчальний посібник. – Львів: Олдінілюс, 2024, 268 с

5. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій.

Містобудування та територіальне планування [Текст]: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузь знань - 19 «Архітектура і будівництво» спеціальність – 191 «Архітектура та містобудування» освітня програма – «Архітектура та містобудування» / уклад. О. Балан - Луцьк: ЛНТУ, 2025 – 16 с.

Комп'ютерний набір
Редактор

О.Г. Балан
О.С. Пасічник

Підп. до друку «__» _____ 2025 р. Формат 60x84/16. Папір офс.
Гарн. Таймс. Ум. друк. арк. 2.
Тираж 50 прим.